

[Statsministeren.]

Efter forslagene overlades til dronning Margrethe de samme slotte m.v., som hørte under kong Frederiks civilliste. Dog overlades det tidligere residenspalæ på Amalienborg samt Gl. Kavalerbygning på Fredensborg til dronning Ingrid.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til folketingets velvillige behandling.

Socialministeren (Eva Gredal): Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om husmoderafløsning og hjemmehjælp. (Om udskydelse af revision).

Efter en bestemmelse i loven om husmoderafløsning og hjemmehjælp skal den revideres i folketingssamlingen 1971-72. Det foreslås, at revisionen udskydes til 1972-73. Baggrunden for forslaget er, at et af de spørgsmål, som det har været hensigten med revisionen at løse, nemlig spørgsmålet om indførelse af obligatorisk uddannelse, ikke er helt afklaret. Tiden er muligvis endnu ikke moden til at gennemføre forslag, men jeg regner med, at en afklaring kan være sket, således at spørgsmålet kan løses i forbindelse med gennemførelse af den sociale bistandslov, som skal afløse en række sociale love, herunder loven om husmoderafløsning og hjemmehjælp.

Jeg beder om velvillig behandling af dette lovforslag om udskydelse af revisionen.

Endvidere tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m. v.),

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af ydelser),

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af grundbeløb m. v.) og

forslag til lov om ændring af lov om omsorg for invalidepensionister og folkepensionister. (Tilsyn, refusion, forhøjelse af beløb til personlige fornødenheder).

Lovslagene til ændringerne i pensionslovene tager sigte på en forhøjelse fra 1. oktober 1972 af grundbeløbene for folkepension, invalidepension og enkepension

samt af pensionstillægget, der ydes til vanskeligt stillede pensionister.

Forhøjelsen pr. 1. oktober 1972 af grundbeløbene vil i forhold til de beløb, der kommer til udbetaling pr. 1. april 1972, normalt udgøre 46 kr. månedlig for ægtepar, når begge ægtefæller er berettiget til pension, og 30 kr. månedlig for andre.

Forhøjelsen af pensionstillægget vil i forhold til de beløb, der kommer til udbetaling pr. 1. april 1972, normalt andrage 5 kr. månedlig.

Endvidere foreslås invalidepensionens satser for invaliditetsbeløb, bistands- og plejetillæg samt invaliditetsydelse forhøjet, idet disse ydelser efter gældende lov andrager beløb, der er sat i bestemt forhold til grundbeløbet. Således svarer invaliditetsbeløbet og invaliditetsydelsen til halvdelen af pensionens grundbeløb, medens bistandstillæggene og plejetillæggene udgør et beløb svarende til henholdsvis halvt og helt grundbeløb til en enlig. Ved de foreslåede forhøjelser opretholdes det hidtidige forhold mellem de pågældende ydelser og grundbeløbet.

Endvidere foreslås det særlige erhvervsudgytighedsbeløb forhøjet med samme beløb som invaliditetsbeløbet, hvilket er i overensstemmelse med den fremgangsmåde, man har anvendt ved tidligere generelle forhøjelser af pensionsniveauet.

I omsorgsloven foreslås en forhøjelse af det beløb, der står til rådighed for pensionister, som er optaget på alderdomshjem og plejehjem. For ældre pensionister ligger forhøjelsen på linie med forhøjelsen af pensionerne. For pensionister under 60 år foreslås en meget betydelig forhøjelse af beløbet til personlige fornødenheder, der stiger fra 184 kr. månedlig til 405 kr. månedlig, altså mere end en fordobling. Jeg har fundet det rimeligt, at yngre på plejehjem så vidt muligt stilles som yngre, der har egne indtægter, så at de kan få råd til at købe de ting, som yngre af i dag kan tillade sig, og så at de ikke af økonomiske grunde skal være afskåret fra at deltage i aktiviteter uden for hjemmet, hvis de har lyst til det og deres handicap gør det muligt for dem.

Forslagene indeholder derudover en bestemmelse om, at socialministeren og Folkepensionistforeningernes og Invalideorgani-

[Socialministeren.]

sationernes Kontaktudvalg optager forhandlinger, inden der fremsættes forslag om ændringer af grundbeløb og tillæg og af beløbene til personlige fornødenheder til beboere på alderdomshjem og plejehjem. Sådanne forhandlinger har også tidligere været ført med Kontaktudvalget, men jeg er glad ved nu at kunne foreslå en bestemmelse herom indsat i de pågældende love, hvorved der sikres pensionisterne ret til forhandling inden fremsættelse af lovforslag om ændringer i pensionsydelse. Pensionisterne har herved — også formelt — opnået sikkerhed for at få indflydelse på deres økonomiske forhold, hvilket jeg må anse for at være helt i pagt med den tid, vi lever i. De her fremsatte lovforslag har naturligvis også været forhandlet med Kontaktudvalget, der har tiltrådt forslagene.

Foruden en forhøjelse af de satser, jeg har nævnt, foreslås det i omsorgsloven at foretage en del andre ændringer. Omsorgsloven af 1968 indeholder en bestemmelse om, at loven skal revideres i folketingssamlingen 1971-72, og det er for at opfylde denne bestemmelse, at der i forslaget er optaget forskellige ændringer af den gældende lov. Der er ikke tale om en ændring af lovens principper, men snarere om en videreførelse af disse principper på baggrund af de erfaringer, der er gjort i de senere år. I forbindelse med gennemførelse af socialreformen skal de bestemmelser, der indeholdes i omsorgsloven, optages som en del af en særlig lov om bistand. Der foreslås derfor ikke nu omfattende ændringer af omsorgsloven.

Blandt de ændringer, der foreslås, kan jeg nævne, at visse af lovens hjælpeformer ikke blot skal stå til rådighed for pensionister, men også for dem, der modtager invaliditetsydelsen med bistands- eller plejetillæg.

Enkelte af forslagene må ses som udtryk for ønsket om, at det bedre end hidtil kan blive muligt at hjælpe pensionister i eget hjem, så at optagelse på plejehjem kan udskydes. Der gennemføres således en ændring af begrebet omsorgsarbejde, og dette giver sig udslag i, at der ydes en særlig høj refusion til kommunerne af udgifterne ved de foranstaltninger, som direkte tager sigte på at medvirke til, at pensionister kan blive i deres eget hjem så længe så muligt.

Hertil kommer, at det skal gøres muligt efter omsorgsloven at yde bedre bistand til pensionister i kollektivboliger.

Omsorgen for pensionister forudsætter et samarbejde mellem forskellige myndigheder. De ældre boligforhold reguleres af boligministeriets lovgivning, og behandlingen af de ældre hører under sygehusvæsenet.

Spørgsmålet om omsorgen for ældre og for pensionister har været behandlet i en betænkning, som nylig er offentliggjort, og som er uddelt til tingets medlemmer. I denne betænkning peges på betydningen af, at der findes langtidsmedicinske afdelinger, på hvilke de ældre kan blive behandlet. Med hensyn til boliger for ældre foreslås det, at der skabes en ny boligform, de såkaldte beskyttede boliger, der kan være et alternativ til plejhjemsanbringelse. Jeg håber, det må blive muligt at gennemføre de regler, der er en naturlig forudsætning for, at også omsorgslovens bestemmelser kan virke efter hensigten.

Et vigtigt spørgsmål, som også behandles i den betænkning, jeg har nævnt, er spørgsmålet om det samarbejde, der skal finde sted ved drøftelsen af den enkelte pensionists forhold. Det skal først og fremmest gennemføres med hensyn til visitationen til plejehjemmene, men også bestemmelser om, hvad der kan gøres for en pensionist i eget hjem, bør tages i et samarbejde mellem dem, der beskæftiger sig med pensionisten. Det er ikke et område, som nødvendigvis kræver lovgivning, men jeg finder det naturligt at omtale spørgsmålet, fordi det er af så stor betydning for arbejdet, at spørgsmålet er løst tilfredsstillende.

Om lovforslaget skal jeg endvidere nævne, at det for at sikre, at samarbejdet med private plejehjem kan blive mere tilfredsstillende, kræves, at der skal indgås overenskomst med alle hjem, ikke blot som nu med hjem med 8 eller flere pensionister. Endelig foreslås det, at amtsplejeudvalgene fra 1. april 1973 bliver obligatoriske. Disse udvalg har haft stor betydning for tilrettelæggelsen af plejhjemsforsorgen, og det synes naturligt nu at kræve, at de skal indføres overalt.

Idet jeg i øvrigt skal henvise til bemærkningerne til forslagene, skal jeg med hensyn til udgifterne ved forslagene oplyse, at disse for 1972-73 og 1973-74 kan anslås til hen-

[Socialministeren.]

holdsviis 148 mill. kr. og 301 mill. kr. Statens merudgifter bliver herefter i alt i 1972-73 118 mill. kr. og i 1973-74 271 mill. kr.

Med disse bemærkninger skal jeg hermed anbefale de fremsatte lovforslag til tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om kon-sultære forbindelser.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 41) findes i tidenden sp. 1420, udvalgets be-tænkning i tillæg B. sp. 487).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sat-tes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbe-handling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedta-get. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1972-31. marts 1973.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 31) findes i tidenden sp. 1427 og 1572, finansud-valgets betænkning i tillæg D. sp. 2985).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sat-tes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-30 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Lovforslaget går nu til fornyet behandling i finansudvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ud-nyttelse af sten, grus og andre naturforekom-ster i jorden og på søterritoriet.

(Lovforslaget (nr. 108) findes i tillæg A. sp. 1923, fremsættelsen i tidenden sp. 2743).

Første næstformand (Grete Hækkerup): Sammen med denne sag foretages den føl-gende sag på dagsordenen nemlig:

Første behandling af forslag til lov om æn-dring af lov om kontinentalsoklen.

(Lovforslaget (nr. 115) findes i tillæg A. sp. 1945, fremsættelsen i tidenden sp. 2805).

Lovforslagene sattes til forhandling.

K. J. Mortensen: Da lovforslagene vedrø-rende kontinentalsoklen og udnyttelse af sten og grus i jorden og på søterritoriet blev fremsat den 9. februar, var vi en del, der havde lyst til at råbe hurra. Men af skade bliver man jo klog, og på baggrund af be-handlingen af de to tilsvarende lovforslag i 1971, nemlig det private forslag om udnyt-telse af forekomster i jorden og det ministe-rielle forslag om udnyttelse af sømateriale, er vi nok blevet så skeptiske, at vi venter, til vi har set lovforslagene gennemført.

Der er selvfølgelig delte meninger om disse lovforslag. Vi, der ønsker at undgå ekstraudgifter til kystsikring, ønsker at bevare en del af naturen, vi er glade. Deri-mød er de, der indtil nu har tjent store penge ved en eksport til andre lande, knap så glade.

For de førstnævnte var det nok en skuf-else, da man i 1971 ved behandlingen slut-tede af med, at man simpelt hen kun ind-førte et forbud mod eksport uden tilladelse. Det lyder selvfølgelig ganske udmærket med et eksportforbud, men det er et spørgsmål,